

Du som läsare här kanske också tänkt på detta. Låt mig ta ett exempel från landets polisväsende.

ner till någon som kan hyra ut en lägenhet.

En sådant svar lugnar inte mig. Det ger verkligen

Sörmland! Men han vågade stå ut och stå på sig. Han höll ut. Han blev här ett föredöme. Men ett undantag,

Gör ni?

~~Karl-Gunnar Bäck~~

Insändare: Synpunkter från en nyvald nämndeman

En rimlig strävan för en hygglig medmänniska och fritidspolitiker är att alla medborgare oavsett kön, hudfärg och samhällsställning får åtnjuta full jämlikhet, sann demokrati och en objektiv rättvisa.

Att detta grundkrav uppfylls måste ständigt bevakas. Till nämndemannens uppgifter hör att i rätten förmedla allmänhetens grundsyn, en sund moraluppfattning samt brottsofferperspektivet.

Jag tror att en öppen debatt i tidningen NÄMNDE-

MANNEN kan ha mycket att ge. Ovetande om Jantelagens tillämpning dristar jag mig framföra några synpunkter efter bara något år som nämndeman.

Flera nämndemän är missnöjda med att sällan eller aldrig inkallas för tjänstgöring i rätten.

Det är tydligt att det finns stora skillnader mellan majoriteten nyvalda contra äldre nämndemän, vilka ofta ses tjänstgöra flera gånger per vecka. Enligt fjolårets statistik vid "min" domstol har ett antal nämndemän

haft sextio till över nittio tjänstgöringsdagar medan en stor grupp endast engagerats någon dag eller aldrig. Detta leder tankarna till ett A- och ett B-lag vilket verkligen inte är bra ur demokrati- och rättvisesynpunkt. Kunskapsöverföringen till oss nya och den tänkta erfarenhetsförmedlingen till domstolarna från bredare samhällslager förhindras. Mitt förslag är därför att varje nämndemannaförening verkar för att samtliga nämndemän skall uppnå ungefärligen samma

tjänstgöringstid och försöker hålla tillbaka de som på andras bekostnad tjar till sig tider. Jämlikhet kan uppnås om domstolens handläggare fastställer en skälig maximi- och minimikvot baserat på totala antalet tjänstgöringsdagar under året dividerat med antalet nämndemän.

Målsättningen skall vara att ingen nämndeman får över- eller underskrida dessa kvoter. För smidigare funktion måste varje nämndeman i förväg prioritera veckans dagar (bästa re-

spektive sämsta/omöjliga dagar) och att systemet med faslagar och reserver begränsas.

Av demokratiskäl stöder jag att nämndemän även utses från andra grupperingar än politiska partier. Nog kan väl folk ifrån Kvinnojouren, Röda Korset, Amnesty etc tillföra lika stort engagemang och kunnande som oss med partibok?

Det finns en vanföreställning om att det är bra om nämndemän inte har juridiska kunskaper, för då lär bedömningen bli mera allsi-

dig! Hur kan kunskap vara fel? Själv är jag övertygad om att juridiska insikter hos den som har sin verksamhet utanför domstolarna ger ökad tillförsikt och förmåga att förmedla beaktansvärda synpunkter i ett utifrån-perspektiv till juristdomarna.

Det är bra att Riksförbundet försöker få upp dagsarvodet, som uppenbarligen varit alltför lågt alltför länge. Ett inläsningsarvode vore även skäligt, inte minst då målet blir inställt. Domstolsverket och Justitiedepartementet utnyttjar för-

modligen det faktum att många nämndemän låter sig städslas till samma låga arvode under flera mandatperioder. Borde inte denna krassa exploatering av vår idealitet bemötas med någon form av sanktion?

Rättsapparaten och dess ordning måste tåla diskussion. Så även domstolarnas bedömningsmetoder. Vad jag hittills uppfattat avger juristdomarna i tur och ordning sin bedömning, inte endast angående bevisläget utan lämnar även förslag till dom innan nämndemännen

får säga sitt. Finns det då inte en risk att en prestige-medveten domare högst ogärna låter sig påverkas av en nämndemans synpunkter – om än aldrig så kloka? Min tro är att det blir bättre kvalitet på bedömningen om man kör två rundor; synpunkter på bevis, omständigheter och argumentation först och en slutbedömning i en sista runda.

Bertil Burström

Nämndeman vid Hovrätten över Skåne och Blekinge.

TEL 0731-433280

Tidningen NÄMNDEMANNEN nr 2/2004